

УДК 614

Коробко О.В.¹, Троян Ю.І.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² асист. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ПРАЦІ ДОСЛІДНИКІВ І РОЗРОБНИКІВ З ПОЗИЦІЙ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Науково-технічний прогрес вніс серйозні зміни в умови виробничої діяльності працівників розумової праці. Їх діяльність стала більш

інтенсивною, напруженою, що вимагає значних витрат розумової, емоційної і фізичної енергії. Це зажадало комплексного рішення проблем ергономіки, гігієни і організації праці, регламентації режимів праці і відпочинку. Науково-технічна діяльність пов'язана з розвитком, поширенням і застосуванням науково-технічних знань. Вона включає: наукові дослідження і розробки; науково-технічну освіту; науково-технічні послуги. Наукові дослідження і розробки охоплюють: фундаментальні, прикладні дослідження та розробки, в ході реалізації яких експериментальні або теоретичні дослідження, спрямовані на отримання нових знань, що можуть завершуватися рекомендаціями про проведення прикладних досліджень, науковими доповідями, публікаціями. Прикладні дослідження - мають на меті вирішення конкретних практичних завдань. Вони являють собою оригінальні роботи, спрямовані на отримання нових знань, пошук шляхів використання результатів фундаментальних досліджень; нових методів вирішення тих чи інших проблем. А розробки спрямовані на створення, впровадження або вдосконалення вже існуючих чи введених в дію нових продуктів, систем та послуг. Творча діяльність - різноманітна, вона породжує щось якісно нове, чого ніколи раніше не існувало. Творчість характеризується неповторністю за характером здійснення з одного боку і за отриманим результатом з іншого боку. Результат творчої діяльності завжди оригінальний. Пошук нових знань і їх матеріалізація, тобто створення нових проєктів, значно ускладнюється в умовах швидкого зростання науково-технічної інформації. Тому важливе значення в реалізації нових ідей творчої особистості має створення сприятливих умов праці і правильне естетичне оформлення робочого місця на виробництві, для полегшення праці, підвищення його привабливості, позитивного впливу на продуктивність праці.

Робота дослідників і розробників характеризується значною розумовою напругою, нервово-емоційним і психологічним навантаженням, високою напруженістю зорової роботи. Тому робоче місце повинно бути добре пристосовано до трудової діяльності дослідників, правильно і доцільно організовано по відношенню до простору, форми, розміру для забезпечення зручного положення при роботі і високої продуктивності праці при найменшій фізичній та психічній напруженості. Важливим моментом є і раціональне розміщення на робочому місці документації та канцелярських приналежностей, для забезпечення працюючому зручної робочої пози, найбільш економічних рухів і мінімальної траєкторії переміщення працюючого та предметів праці на даному робочому місці. Організаційна робота та практика в галузі забезпечення безпеки праці повинні враховувати різночитання в розумінні і трактуванні законодавчих та технічних

документів. Також повинні бути враховані відмінності і вироблені єдині підходи в системах контролю професійної діяльності на робочих місцях з питань охорони праці, задіяні кращі практики у даній галузі діяльності. Перелік вирішуваних в ході дослідження задач повинен охоплювати і особливості умов робочих місць, і психологічні особливості, відповідних професій.

Значне місце має зайняти дослідження соціальних аспектів взаємовідносин працівників, таких як трудові і особистісні, здійснювані в процесі трудової діяльності. Не повинні залишитися без уваги національні та гендерні відмінності працівників, які в деяких випадках становлять значну проблему у взаєминах працівників на робочих місцях, що знижує забезпечення безпеки праці. Особлива увага повинна бути приділена організації дотримання правил виконання робіт і регламентів, що забезпечують безпеку робіт. Слід забезпечити врахування особливостей сприйняття методів навчання і подається при цьому інформації навчаються працівникам. Для вирішення тих чи інших проблем у психології безпеки праці розроблюються нові підходи, зокрема—психотехнічний підхід. Основна ідея даного підходу полягала у тому, що стосовно безпеки праці існують стійкі індивідуально-психологічні якості працівника, які обумовлюють його схильність до травматизму, виникненню нещасного випадку. Область практичного застосування даного підходу обмежується професійним психологічним відбором.

Технічний прогрес є результатом діяльності насамперед особистостей. Це обумовлює створення системи забезпечення індивідуальної праці, при якій фахівець стає учасником постановки завдань, складання плану робіт, їх оцінки. З іншого боку специфічною особливістю наукової діяльності є її колективний характер. Це зумовлює необхідність поєднання в наукових колективах працівників різних спеціальностей, що обумовлює підвищену увагу проблемам психологічної сумісності фахівців.